

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter formulas Declaratoriarum Censurarum, ponuntur aliæ
formulæ, tum Citationum, ac Monitionum pro validitate processuum
requisitarum, tum Decretorum, aliorumve actuum ad opportunitatem, &
ornatum materiæ incidentium; acceditque in calce Appendix miscellanea,
plura, ad Gubernium ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1709

§. IV. De effectibus excommunicationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62433)

cur facultatem aliis relaxant: quia hæc verba textus, vel referenda sunt ad excommunicationem minorem, de qua ibi loquitur, & quam Parochus, qui est proprius Sacerdos potest absolvere, vel, ne destruantur regulæ juris, & eveniant absurda, intelligenda sunt de facultate concessa Episcopo, & ceteris Prelatis habentibus jurisdictionem in foro externo, non autem simplicibus Confessariis: dicitur enim illa *aliis*, secundum subjectam materiam est relativa similitudini, & reperit personam ejusdem qualitatis, & potestati, Barb. *dic. 26. n. 1. & duob. seqq.* Gonzal. *ad reg. 8. gloss. 3. n. 22. & seqq.* vel demum, quod simplices Sacerdotes Confessarii possint, absolvere, si eis ab Episcopo committatur. & facultas detur, ut ex Ugo lin. *de censur. cap. 1. cap. 10. §. 5.* tradit Sayr. *loco cit. n. 13.* & comprobatur Jo: Herolt. vulgo Discipulus *Serm. de tempor. serm. 69. littera I.* ubi sic ait: *à majori excommunicatione nemo potest absolvere, nisi Papa, vel Episcopus, vel aliquis de auctoritate ipsorum,* & ratio est, quia ut jam dictum fuit, in absolvendo ab excommunicatione majore, requiritur jurisdictio in exteriori foro, non autem in absolutione à peccato. Hæc inquam secunda sententia, licet mihi securior videatur, & sequenda: attamen Episcopus cautius aget, si in approbatione confessoriorum, auferat eis, & Parochis facultatem absolvendi à dictis censuris, excepta minore excommunicatione, ut habetur in actis Eccles. Mediolan. *rom. 1. par. 4. instr. ultim. pag. 706.*

20 Absolutio autem data, & obtenta ab habente privilegium absolvendi à censuris in foro conscientie, nihil prodest in foro judiciali, neque impedimentum præstat, quin Judex possit contra eum agere, & eum excommunicatum denunciare, vel prout juris erit punire, Sayr. *de censur. lib. 2. cap. 20. num. 31.* Donat. *prax. rer. regular. part. 1. tract. 4. de violat. clausur. monast. quæst. 34. num. 1. §. & 6.* Passerin. *de elect. cap. 26. quæst. 9. nu. 95. & seqq.* Nicol. *lucubr. can. lib. 5. tit. 39. n. 43.* quamquam Judex Ecclesiasticus absolutionem in foro conscientie datam, etiam pro foro exteriori ratam habere possit, satisfacta parte, ut ajunt Passerin.

& Nicol. *in loco mox cit. vel penam minuire* Graff. *decis. aur. par. 1. lib. 4. cap. 15. nu. 19.* Donat. *prax. tom. 1. par. 2. tract. 4. n. 6.*

De effectibus excommunicationis §. IV.

Primus effectus excommunicationis majoris est privatio usus activi Sacramentorum, ita ut nullus excommunicatus licet possit administrare, vel conferre per se loquendo, ullum Sacramentum, ut colligitur ex *c. ult. de cleric. excom.* Ratio est, quia Ecclesia jure potest prohibere indignis, & excommunicatis administrationem Sacramentorum, quæ ei à Christo Domino commissa est, cum sit ministerium publicum. Excipitur tamen, quod minister excommunicatus toleratus licet conferre possit Sacramenta, quoties vel gravis necessitas, vel notabilis proximi utilitas id exigat. Quare minister excommunicatus, etiam non toleratus non tantum in articulo mortis, Sacramenta Baptismi, & Pœnitentiæ si alius non adsit, licet potest administrare, sed etiam in eadem extrema necessitate aliquando sanctam Eucharistiam, vel extremam unctionem licet conferre, ut si moribundus aliud Sacramentum suscipere nequeat, ut Suar. *disp. 11. de cens. sect. 1. numer. 17.* Laym. *lib. 1. tract. 5. par. 2. n. 5.* tenet Pirhing. *in jus can. lib. 5. tit. 39. n. 13.*

Hinc notandum, quod Sacramenta administrata ab excommunicato, sive tolerato, sive non tolerato, etiam extracausam necessitatis, vel mortis periculum, sunt valida, quia ad illorum substantiam, & valorem plus non requiritur, quam propria materia, forma, & intentio ministri secundum Christi institutionem, quæ Ecclesia mutare non potest, & si adsint, ut hic supponitur, semper sunt valida. Excipitur Sacramentum Pœnitentiæ, quod administratum extra mortis articulum, ab excommunicato non tolerato, invalidum est, quia ad hoc Sacramentum validè administrandum, non sufficit potestas ordinis, sed requiritur etiam jurisdictio, quæ ab Ecclesia adimitur per censuram excommunicato non tolerato: nisi publicus error facti

facti cum titulo præsumpto interveniat, dum excommunicatus habetur pro legitimo Sacerdote. Unde à DD. regula traditur, quod quotiescumque excommunicatus non toleratus, seu vitandus exercet actum pendente à potestate jurisdictionis, invalidè agat: puta si Episcopus excommunicatus, approbet confessarios, det literas dimissorias, vel si Episcopus, aut Parochus alicui deleget facultatem confessionem audiendi, vel quodvis Sacramentum administrandi; quia hæc possunt fieri ab Episcopo confirmato nondum consecrato: imò etiam ab Episcopo, vel Parocho nondum Sacerdote: ideoque non sunt actus ordinis, sed jurisdictionis. Quod si verò actus exercitus non requirat potestatem jurisdictionis, sed solam potestatem ordinis, quæ non aufertur per censuram Ecclesiasticam, validus sit, ut talis excommunicatus administret Sacramenta, vel exercent Sacramentalia, ut sunt varieg benedictiones, & consecrationes ab Ecclesia introductæ, quamquam illicitè.

23 Secundus effectus excommunicationis est privatio usus passivi, sive susceptionis Sacramentorum, quæ in eo consistit, ut nullus excommunicatus possit licitè, & absque gravi peccato, ullum Sacramentum percipere, *c. cum illorum 32. de sent. excom.* quia facit contra prohibitionem Ecclesiæ in re gravi. Excusatur tamen à peccato excommunicatus suscipiens Sacramenta ex inadvertentia, seu ignorantia invincibili juris, aut facti, nesciens se esse excommunicatum, vel ob gravem necessitatem, puta ad vitandum periculum mortis, infamiæ, & scandali, quia lex humana, & censura Ecclesiastica non obligat cum tanto rigore. Quod si excommunicatus mala fide, & illicitè Sacramenta suscipiat, validè tamen ea suscipit, quia Sacramentorum vis, & valor per Ecclesiasticam legem impediri non potest, cum pendeat ex Christi institutione. Excipitur tamen Sacramentum pœnitentiæ; nam si quis mala fide sciens se esse excommunicatum, & sine ulla necessitate, prius Sacramentaliter se absolvi petat, quàm ab excommunicatione, invalida erit absolutio, ob defectum dispositionis in pœnitente,

secus est si excommunicatus, bona fide, in casu necessitatis, vel probabilis ignorantia, quia inculpabiliter ignorat se esse excommunicatum, vel saltem esse peccatum mortale suscipere Sacramentum in excommunicatione, peccatorum confessionem instituat, tunc enim verè & validè absolvetur à peccatis; licet adhuc maneat in excommunicatione, vel quia confessarius habens potestatem absolvendi à tali excommunicatione, per ignorantiam, vel oblivionem prius à peccatis absolvit, quàm à censura Sayr. *de censur. lib. 2. c. 2. num. 2. & 3. Pirhing. loc. cit. num. 15.*

24 Tertius effectus excommunicationis est privatio communium Ecclesiæ suffragiorum, ita ut excommunicatus, omni sacrificiorum, precum, Indulgentiarum fructu, qui ex communi Ecclesiæ Thesauro fidelibus applicatur, privetur *c. nobis 28. c. sacro 48. de sent. excom.* ut proinde quantum est ex parte Ecclesiæ excommunicatus potestati Dæmonis tradatur, ut patet ex *1. Cor. 5. & 1. Tim. 1.* ubi Apostolus ait, *Hymeneum, & Alexandrum Satanae tradidisse*, quantum ad hoc, quod Diabolo major potestas sæviendi in ipsum datur, & spiritualiter, & corporaliter. Unde in primitiva Ecclesia excommunicat, statim à Dæmone vexati solebant, ut testantur D. Thom. *in sum. supplem. quest. 21. art. 2. ad 3. Stenegel. Mund. theorit. par. 2. cap. 59. §. 14. circa fin.* ubi exemplum de excommunicato à Divo Ambrosio refert. Imò excommunicatur licet emendatus sit, priusquam tamen absolva- 26 tur, verè censura ligatus manet, neque licitum est pro eo suffragia offerre. Ratio est, quia censura excommunicationis non est culpa, sed pœna, qua ablata etiam culpa permanet, donec per legitimam auctoritatem Judicis remittatur *d. c. a nobis, & d. c. sacro de sent. excom.*

27 Quartus effectus, est quod excommunicato denunciato prohibitum sit divinis officiis interesse *c. significavit 18. c. nuper 29. c. responsio 43. de sent. excom. & c. ultimo eod. tit. in 6.* Nomine autem Divinorum officiorum intelliguntur sacræ functiones, quæ ab Ecclesia, publicè, 28 & solemniter fiunt, prout sunt Sacrificium

cius Missæ, cui excommunicatus interesse prohibetur, & coram illo celebrari non potest: adeo ut celebrans incurrat suspensionem, ut ait *gloss. in c. is quis* 18. *not. 5. de sent. excomm. in 6.* & si censura ligatus, & denunciatus, monitus de Ecclesia exire non obediat, excommunicationem Papæ reservatam incurrit *Clem. gravis in fin. de sent. excomm. publicæ preces horarum Canonicarum, & omnis publica oratio, quæ ex Cristi, vel Ecclesiæ institutione solemniter fit à ministris ad id ordinatis. Quamvis privatim orare, vel concionem audire in Ecclesia, dum in ea nullum officium celebratur, excommunicatis non sit prohibitum, ut colligitur ex d. c. responso: vel horas canonicas recitare, ab his enim privatim recitandis, per censuram non liberantur, sed dicere non debent Dominus vobiscum.*

- 29 Quintus effectus excommunicationis est, quod excommunicatus privetur omni usu, & exercitio jurisdictionis spiritualis, seu Ecclesiasticæ, ut patet ex *c. audivimus* 24. *quest. 1.* ubi dicitur, quod excommunicatus excommunicare non potest: *cap. si is cui* 10. *de offic. deleg. in 6.* ubi habetur, quod si delegatus Papæ, qui alicui causam subdelegavit, postea excommunicatus fuit, non ad ipsum jurisdictione privatum appellandum esse, sed ad primum delegantem, & in *cap. 1. de offic. Vicar. in 6.* dicitur, quod substitutus ab officiali Episcopi, eo excommunicato manente, ea quæ gerit jurisdictionis non possunt obtinere vigorem; quare non potest conferre, non recipere beneficia, nec ad illa præsentare, seu præsentari vel eligi, per *text. in c. postulasti de cleric. excomm. Gonzal. ad regul. 8. cancellar. glos. 58. num. 25.* *Vivian. de jurepatr. lib. 5. cap. 3. num. 4. & lib. 6. cap. 4. num. 51.* Excommunicatus majori excommunicatione, neque potest juramenta recipere, si sit denunciatus, cum sit actus jurisdictionis, Rot. coram Cerro *decis. 191. num. 3. & 9.* Id verò intelligi debet de excommunicatis non toleratis, seu vitandis: nam licet excommunicatus occultus Beneficium obtinere non valeat, & irrita sit collatio Tambur. *de jur. Abb. tom. 3. quest. 7. num. 4.* quamquam denun-

ciatus jam obtento non privatur Leoncil. *de privileg. paup. part. 2. privil. 138. num. 1.* Card. de Luc. *de benef. disc. 74. num. 2.* acta tamen excommunicati tolerati sunt valida, quandiu per oppositam exceptionem excommunicationis non repellantur: ideoque talis excommunicatus potest excommunicare, jurisdictionem delegare, beneficium conferre, eligere, & præsentare, Paris. *de resign. lib. 1. quest. 7. num. 17.* Pirhing. *loco cit. num. 18.*

Sextus: effectus excommunicationis majoris est privatio omnis communicationis forensis, itaut excommunicatus non possit esse Judex, Tabellio, Advocatus, Procurator, Actor, aut Testis etiam in causis civilibus, prout de JUDGE statuitur in *c. ad probandum* 24. *de sent. & re judic. de aliis in c. decernimus* 8. *de sent. excomm. in 6.* ubi notandum. Primò, quod exceptio excommunicationis potest opponi non tantum in foro Ecclesiastico, sed etiam in foro sæculari, per quam repellatur laicus ab actibus judicialibus ipsi prohibitis, & ad hoc cogi potest Judex secularis per censuram Ecclesiasticam: imò ipse Judex tenetur ex officio repellere ab agendo, notoriè excommunicatum; etiam nemine opponente, *c. exceptionem* 12. *de except.* Notandum secundò, quod nullus excommunicatus potest esse Judex, Tabellio, Advocatus, seu Procurator, Actor, aut Testis, etiam si sit toleratus, aut occultus: semper enim quantum in se est, debet vitare communionem aliorum, cum per Concilium Constantiense, relatum à Navar. in *manual. Prælat. cap. 27. num. 34.* excommunicato tolerato nullus fiat favor. Si vero excommunicatus in judicio compareat, ut Actor (idemque est de Advocato, & Teste) neque reus contra illum excipiat, neque Judex illum ex officio repellat, quod facere intolerato potest, si excommunicatio publicè nota sit: & in non tolerato, seu vitando debet, *cap. 1. de except. in 6.* valida erunt omnia acta talis excommunicati quantumvis vitandi, ut colligitur ex *d. cap. 1. de except. in 6.* prout est in Parrocho excommunicato, qui validè assistit matrimonio Sanch. *de matrim. lib. 3. disp.*

disp. 21. num. 4. Barb. in sum. dec. Apost. collect. 465. num. 8. Acta verò Judicis excommunicati non tolerati, non solum Ecclesiastici, sed etiam sæcularis, sunt invalida, cum jurisdictione privatus sit, quamvis ab officio non sit remotus: ut de Ecclesiastico aperte traditur in d. c. ad probandum 24. de sent. & re jud. & in cap. ult. de excess. prelat. Sayr. de censur. lib. 2. c. 6. nu. 1. & de sæculari probant jura à Sayr. ibidem num. 15. allegata, & est sententia communis, Pirhing. loco supra citato n. 20. ubi quod acta publica Tabellionis excommunicati vitandi, in foro externo ipso jure irrita sint. Et ex his infertur, quod excommunicatus vitandus non possit conde-
 38 re testamentum (quidquid sit de occulto, & tolerato) Mart. de succes. legal. par. 3. quæst. 14. art. 5. num. 5. cum testamenti factio sit publici juris l. 3. ff. de test. & licet Sayr. de censur. lib. 2. cap. 9. num. 2. & seqq. teneant, quod excommunicatus denunciatus valide testari possit, ex eo quia in
 39 jure testari non sit prohibitus, & eum sequatur Bonacin. de excom. disp. 1. quæst. 3. punct. 5. num. 9. adhuc prima opinio apud me firmior remanet, vel saltem secunda
 40 non est tuta, ut fatetur quoque Corrad. in prax. disp. lib. 10. cap. 4. num. 12. quia excommunicatus æquiparatur bannito, Medic. tom. 2. in tract. mors omnia solv. par. 1. n. 35. qui facultatem testandi non habet, ut tradit Cherubin. in summ. Bullar. ad const. 8. Pii II. schol. 2. ubi alios allegat. Sustineretur tamen conditum favore piæ causæ, Amostaz. de caus. piis tom. 1. lib. 1. c. 5. n. 51. & 52.

Septimus effectus est privatio omnis communionis civilis, ac politicæ cum aliis fidelibus, cap. 2. de except. cap. nuper. 20. c. si aliquando 41. & cap. penult. de sent. excom. Nomine civilis communicationis, comprehenditur quævis humana societas, eaque tam activa, quam passiva, sive reciproca, quæ prohibita est cum excommunicato vitando, contentæ hoc versu.

Os, orare, vale, communico, mensa negatur.

Per *Os*, prohibetur omne genus salutationis, sive coram per oscula, nutus, colloquia, amplexus: sive per litteras,

aut nuntium, quod fundatur in illis verbis 2. Jo. 1. neque Ave ei dixeritis: ita ut nec licitum sit honoris causa excommunicato assurgere, vel caput detegere. Per *Orare*, intelligitur omnis communicatio in orationibus, & publicis officiis Ecclesiæ, in quibus non licet participare cum excommunicato, orando cum illo, aut audiendo lucrum, *Vale*, ne saluentur, imò nec refalutatio ei reddatur, quia est prohibita. *Communico*, prohibet omnem societatem, videlicet contrahere, vel aliud negocium gerere, itaut neque cum illo ambulare, laborare, aut quodvis opus facere liceat. Per *Mensam*, prohibetur convictus, & cohabitatio in eadem mensa, lecto, cubiculo, quæ quidem non de communicatione merè materiali accipienda sunt, sed in æstimatione morali: nam si casu, & præter intentionem in eandem Domum, cubiculum, vel mensam inciderent, non esset communicatio prohibita.

Causæ autem, quæ excusant, ut licita sit communicatio cum excommunicato 41 vitando, comprehenduntur hoc versu, quem refert glos. in c. cum desideres 15. vers. excommunicationis de sent. excomm.

Utile, Lex, Humile, Res ignorata, Necessè.

Per *Utile* accipitur utilitas propria conversantis, vel etiam ipsius excommunicati, sive spiritali, sive temporalis, dummodo sit notabilis: Et hinc est, quod quis potest prædicare coram excommunicato, & audire concionem cum illo, quia concio ordinatur ad salutem animæ, & ut excommunicatus respiciat, petere consilium vel subsidium, sive spirituale, sive etiam corporale, si quis eo indigeat, & vicissim etiam excommunicatus potest simile subsidium petere: item exigere, & recipere debitum ex contractu antea inito etiam societatis c. responsio 43. cap. cum in voluntate 54. c. si vero 34. ibique Canonistæ de sent. excom. *Lex*, scilicet matrimonialis, ut omnes DD. intelligunt, nam Uxor potest licite communicare cum Marito excommunicato etiam non tolerato, reddendo ei debitum, & petendo, quin etiam in omnibus aliis, quæ

quæ ad matrimonium spectant, ut in gubernatione domus, in mensa, & familiari colloquio, ut habetur ex *can. quoniam multos* 103. 11. *quæst.* 3. & vice versa vir potest participare cum Uxore excommunicata Sanch. *de matrim. lib. 9. disp.* 14. n. 16. *Humile*, idest humilitas subjectionis, nam qui alicui subiecti sunt, possunt eidem excommunicato denunciato, & vitando communicare, quia debent illi obedientiam, quæ per censuram auferri non debet *d. c. quoniam multos, c. si vere* 34. *de sent. excom.* dummodo communicatio non fiat in crimine, eo quod parens, Dominus, Prælatus, vel Episcopus excommunicatus fuit *c. inter alia* 31. *de sent. excom.* Et hinc est, quod filii communicare possunt Parentibus excommunicatis non toleratis, siue sint in potestate Patris, siue emancipati, si à Patre necessaria recipiunt: siue sint naturales habitantes cum Patre: siue filii adoptivi, modo sub cura parentum sint: item famuli, & Ancillæ, ac Villici, qui ante excommunicationem cum Domino contraxerunt, communicare possunt cum Dominis excommunicatis *d. c. quoniam*: item Clerici sæculares cum Episcopis suis excommunicatis non toleratis communicare possunt, si sint de familia Episcopi, & deputati ad ejus servitium: tunc enim possunt communicare cum illis in rebus familiaribus, & domesticis, non autem in Episcopalibus, alii verò Clerici, qui non sunt de familia Episcopi etsi illi alioquin sint subiecti, non possunt communicare cum illo, nisi in necessariis, & quæ sunt permixta jure communi: item Regulares cum Prælato excommunicato vitando cohabitare possunt, non verò cum eo communicare in divinis, nec ut Prælatus est, cum enim is per excommunicationem sit privatus omni jurisdictione spirituali, officium suum erga subditos exercere non potest, & sic solum possunt communicare in iis, quæ moraliter juxta communem usum inter cohabitantes vitari non possunt. Sayr. *de censur. lib. 2. cap. 14. nu. 17.* Pyrhing. *in jus can. lib. 5. tit. 39. num. 122.* *Res ignorata*, idest si quis ignorat, aliquem esse excommunicatum, & dicitur ignorantia facti,

vel ignorat excommunicatum esse vitandum; & dicitur ignorantia juris: dummodo ignorantia non sit crassa, & affectata. Excusat autem hæc ignorantia non solum quomodo communicatur in humanis seu politicis, sed etiam divinis. *Necessesse*, necessitas seu vera indigentia, siue ad animam, siue ad corpus, siue ad famam, siue ad bona temporalia pertineat, siue ipsius excommunicati, siue ipsius communicantis excusat, licitum tunc enim est ob illam communicare cum excommunicato etiam non tolerato *d. c. quoniam multos. 103. 11. quæst. 3.* Unde viatores licite possunt ab excommunicatis petere, & emere necessaria ad victum, & vestitum; pauperes petere eleemosynam: dubius consilium spirituale, aut temporale; ægri medicinam, si alii desint à quibus peti possent: idem licite possunt præstare fideles ipsis excommunicatis vitandi, si pari necessitate premantur Pyrhing. *loco citato num. 126.* Si Episcopus esset excommunicatus, vel suspensus declaratus, aut notorius Clerici percussor, possent ejus subditi se ordinari facere a viciniore Episcopo: incumberet tamen ipsis onus probandi, proprium Ordinarium esse excommunicatum, vel suspensum, *Piassec. in prax. par. 1. cap. 1. art. 2. de subdit. ordin. n. 19.* Sayr. *de censur. lib. 7. c. 10. n. 17.*

Octavus effectus excommunicationis est, quod per eam privetur excommunicatus Ecclesiastica sepultura, itaut neque in loco sacro, aut benedicto, & destinato ad sepulturam fidelium, licite possit sepeliri, neque à Clerico ad sepulturam deduci, quia quibus non communicamus vivis, neque mortuis communicare possumus, *cap. Sacris 12. de sepult.* id verò debet de solis excommunicatis vitandis intelligi juxta *Extravag. Ad evitanda Martini V. confirmata à Leone X. in Bulla concordatorum Galliarum §. 24. impressa in Bulla tom. 1. post Bullam 20. ejusd. Pontificis.* Et de hoc infra in sua Sede dicitur. De his, & aliis effectibus majoris excommunicationis agunt Canonistæ in *d. c. postulastis de cleric. excom.* & in *c. responsio de sent. excom.* Graff. *decis. aur. par. 1. lib. 4. c. 14.* Navar. *in manual. Confessar. c. 27. à n. 17. ad 23. inclusive* Sayr.

43 Sayr. *de censur. lib. 2. c. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. & 8.*
 Nonus effectus majoris excommunicationis est, quod Clericus, si justè, & validè sit excommunicatus, privatur fructibus sui Beneficii, etiamsi de hoc in canone, vel sententia Judicis, nihil dictum fuerit, & etiamsi excommunicatio sit occulta, & non publicata, nec de illis ei subvenitur, nisi in extrema necessitate, & quando non habet aliunde, ne fame pereat, quia qui est extra Ecclesiam, nihil nomine Ecclesiæ potest possidere, ut per *tex. in c. pastoralis 53. ubi glos. de appellat. communiter docent Garz. de benef. par. 7. cap. 13. n. 90. & seqq. Monet. de distrib. par. 2. quest. 15. n. 22. Sayr. de censur. lib. 2. cap. 5. n. 24. & seqq. Ricc. decis. 85. n. 2. part. 1. Leoncil. de privileg. paup. par. 2. privileg. 138. n. 1. 2. & 3. Barbof. in d. c. pastoralis n. 7. & seqq. Donat. prax. rer. regular. tom. 2. tract. 5. de eligend. quest. 11. n. 1. Nicol. lucubr. can. lib. 3. tit. 4. de cler. non resid. n. 23. ampliat. 31.*

Et hoc ampliatur procedere in distributionibus, quas Clericus excommunicatus, nam acquirit, quamvis inserviat per Coadjutorem, ut ajunt Nicol. loco citato, & Leo thes. for. Eccles. part. 2. c. 6. nu. 66. & 67. ubi advertit, quod excommunicatio Coadjuti, Coadjutori nocere non valet Privatio enim fructuum, & Distributionum, est sequela excommunicationis, etiam quando incurrit ipso jure, nec requiritur declaratoria ad tradita per Rot. coram Coccin. dec. 2206. n. 8. aded ut sit Clericus excommunicatus fructus, & emolumenta Beneficii exigeret, peccaret mortaliter, & teneretur illos, seu illa restituere, ut firmant Donat. loco supra citato d. qu. 11. n. 5. & Sayr. d. c. 5. n. 24.

Secundò ampliatur ut regula, sive conclusio firmata procedat, etiamsi excommunicatus, non sit in mora petendæ absolutionis, quia privatio hujusmodi, non fundatur in mora, & duratione contumaciæ, sed est effectus ipsius excommunicationis, ob culpam latæ, ut bene notat Garc. d. c. 13. num. 93. licet Sayr. d. c. 5. numer. 29. velit, quod si justè excommunicatus respiscit, & per eum non stat quo minùs absolvatur, ex quadam Ec-

clesiæ presumptra voluntate, possit in conscientia fructus Beneficii retinere.

Si autem excommunicatio esset nulla, vel injusta, detecta nullitate, aut injustitia, tunc fructus, & alia emolumenta Beneficii non amitteret, ut limitando prædicta, tenent omnes supra allegati, & si illos, vel illa dimisisset, recuperaret postquam per Decretum Judicis excommunicatio esset declarata nulla, vel injusta, & quo ad distributiones, si præ absolute inisset tempore debito, & Choro interesse solitus fuisset, Lotter. *de re Benef. lib. 3. quest. 27. nu. 140. & 141. Rot. coram Duno. jun. dec. 380. numer. 5. 6. & 7.* Hæc autem inspectio nullitatis, & injustitiæ, cadit solum in excommunicatione lata ab homine, nam excommunicatio canonis, sive à jure lata, semper est justa, Pirhing. *in can. lib. 5. tit. 39. n. 12. vers. notandum secundò.*

Effectus autem minoris excommunicationis est, privatio susceptionis Sacramentorum passiva, sive participatione, ut patet ex *cap. 2. de except. & cap. ult. de cleric. excommunic.* ac proinde si ita excommunicatus Sacramenta suscipiat, sine justa necessitate, peccat mortaliter, quia materia hujus prohibitionis est gravis: imò Sacramentum pœnitentiæ nec validè suscipit, ob defectum contritionis, licet ob id vel celebrando, nullam irregularitatem incurrat, *d. c. ult. de cleric. excom. Pirhing. ubi supra num. 23.* Si verò ad beneficium Ecclesiasticum eligatur, ejus electio, non quidem ipso facto irrita, sed irritanda est, saltem si scienter electus, sive se eligi passus est *d. c. ult. de cleric. excom. Amostaz. de caus. piis tom. 1. lib. 3. cap. 3. num. 16. Ricc. in prax. var. resol. par. 4. resol. 43. num. 1. Graff. decis. par. 1. lib. 4. cap. 10. n. 3.*

De potestate Excommunicandi §. V.

Porrò excommunicandi potestas Divinitus data est, ut habetur ex Evangelio Matth. 18. -- *Si peccaverit in te frater tuus vade, & corripe eum si te audierit, lucratus eris fratrem tuum: si autem te non audierit, dic Ecclesiæ: si autem Ecclesiam non audierit, & sit tibi sicut Ethnicus, & Pu-*